

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΛΕΩΝ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΙΕ:

Δραματικές εληείψεις από ιατροδικαστές στο ΕΣΥ

Όταν σκεπτόμαστε την «ιατροδικαστική επιστήμη», το μυαλό μας συνήθως ταξιδεύει σε σκηνές της αστυνομικής σειράς CSI, με τους ήρωές της να μάχονται για την επίλυση ανεξιχνίαστων εγκλημάτων. Ο ιατροδικαστής έχει ταυτιστεί, για τη συντριπτική πλειονότητα του κόσμου, με τη διερεύνηση βίαιων και αιφνίδιων θανάτων, ενώ ελάχιστα γνωστό είναι ότι η προσφορά του κλάδου στους ζώντες είναι πραγματικά ανεκτίμητη.

Η ιατροδικαστική ειδικότητα απουσιάζει από τη συντριπτική πλειονότητα των νοσοκομείων της χώρας, ειδικά στην περιφέρεια, με αποτέλεσμα θύματα ή συγγενείς θυμάτων να βιώνουν δραματικές καταστάσεις. Ο πρόεδρος της Ελληνικής Ιατροδικαστικής Εταιρείας Γρηγόρης Λέων μιλά στην «Αυγή» της Κυριακής και περιγράφει τα σοβαρά προβλήματα που προκαλούν τα κωλύματα στην πρόσβαση των ιατροδικαστικών υπηρεσιών.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗ ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΥΒΙΩΤΟΥ

Ποιο είναι το καθηκοντολόγιο και οι αρμοδιότητες ενός ιατροδικαστή;

Όσον αφορά τους νεκρούς, είναι γνωστή η συμβολή του ιατροδικαστή σε εγκλήματα, τροχαία δυστυχήματα και άλλα ατυχήματα. Με βάση την ιατροδικαστική επιστήμη θα λέγαμε ότι διερευνά όλους τους βίαιους και αιφνίδιους θανάτους. Το λιγότερο γνωστόν είναι οι υπηρεσίες που παρέχει στους ζωντανούς και κυρίως η συμβολή στις πιστοποιήσεις των σωματικών βλαβών σε διάφορα περιστατικά, όπως σωματικές κακοποιήσεις, τροχαία ατυχήματα, εργατικά ατυχήματα. Καθοριστική είναι και η συμβολή στα ζητήματα ιατρικής ευθύνης, τα λεγόμενα «ιατρικά λάθη», που αφορούν είτε τους ζώντες είτε τους νεκρούς.

Το φταίξιμο γι' αυτήν την έλλειψη ενημέρωσης είναι και δικό μας, των επιστημόνων. Η ειδικότητα έχει αναγνωριστεί στην Ελλάδα από το 1955. Μέχρι πρότινος υπήρχαν πάρα πολύ λίγοι ιατροδικαστές, που αφιερώνονταν κυρίως στις δημόσιες υπηρεσίες και διεκπεραίωναν τα περιστατικά απομονωμένοι από την κοινωνία. Τώρα, επειδή ο κόσμος έχει περισσότερες ανάγκες και υπάρχει και πληθώρα ιατροδικαστών, καθώς και νόμιμα ιατροδικαστικά ιατρεία που δεν υπήρχαν πριν, το Δημόσιο έχει πάψει να είναι ο αποκλειστικός δρόμος.

Από το 2000 και μετά υπήρξε κατακόρυφη αύξηση της ζήτησης της ιατροδικαστικής ειδικότητας. Στο ΕΚΠΑ η αναμονή για ειδικότητα φτάνει τα έξι χρόνια. Νέοι συνάδελφοι μπήκαν στο επάγγελμα και ειδικά τα τελευταία χρόνια αρκετοί έχουν κάνει μεταπτυχιακή εκπαίδευση στο εξωτερικό, με αποτέλεσμα να έχουμε αναπτύξει όλους τους κλάδους της ιατροδικαστικής επιστήμης.

Μετ' εμποδίων η πρόσβαση στο Δημόσιο

Ποια είναι η προβλεπόμενη διαδικασία απεύθυνσης σε έναν ιατροδικαστή του Δημοσίου;

Προκειμένου να διενεργηθεί ιατροδικαστική εξέταση στο Δημόσιο, θα πρέπει είτε κάποια ανακριτική αρχή είτε απευθείας ένας εισαγγελέας να δώσει εντολή για ιατροδικαστική εξέταση. Ουδείς μπορεί να επισκεφθεί τον δημόσιο ιατροδικαστή χωρίς εντολή. Ως αποτέλεσμα, χωρίς να αποφασίσει κανείς να κάνει μήνυση, δεν μπορεί να τον επισκεφθεί. Για κάθε υπόθεση που παραπέμπεται σε ιατροδικαστή του Δημοσίου, έχουμε και ταυτόχρονη έναρξη δικαστικού φακέλου. Δηλαδή θα πρέπει να κατατεθεί μήνυση ή καταγγελία και μετά να δοθεί εντολή από τις ανακριτικές αρχές για ιατροδικαστική εξέταση.

Συχνά όμως παρατηρείται ότι τα θύματα κακοποίησης δύσκολα προβαίνουν σε άμεση καταγγελία, ενώ η ιατροδικαστική έκθεση είναι απαραίτητη για μια μελλοντική προσφυγή στη Δικαιοσύνη.

Ναι, για παράδειγμα μια κακοποιημένη κοπέλα, ή ένα θύμα ενδοοικογενειακής βίας, προκειμέ-

νου να προσφύγει, πρέπει να έχει πιστοποίηση των σωματικών βλαβών, ακόμη και αν αποφασίσει να κινηθεί νομικά στο μέλλον. Όσο πιο γρήγορα έχουμε πρόσβαση σε ιατροδικαστή, τόσο πιο γρήγορα μπορούμε και να έχουμε μια έγκυρη ιατροδικαστική έκθεση που θα βοηθήσει το θύμα στη διερεύνηση της υπόθεσης. Ο νόμος δίνει τη δυνατότητα να κατατεθεί μήνυση μέσα σε τρεις μήνες από τη στιγμή που συνετελέσθη η βιαιοπραγία, όμως οι βλάβες που μπορεί να έχει υποστεί κάποιος, δηλαδή η αιτία της μήνυσης, θα εξαφανιστούν μετά από 10-20 ημέρες. Εκεί είναι που ο ιδιωτικός τομέας έρχεται να καλύψει μια πραγματική ανάγκη.

Είναι πραγματικά εφικτό να καλυφθούν τα κενά στο Δημόσιο από τον ιδιωτικό τομέα;

Σε κάποιες κεντρικές πόλεις, όπως η Αθήνα, η Θεσσαλονίκη, η Λάρισα και τα Ιωάννινα, υπάρχουν ιδιώτες ιατροδικαστές που καλύπτουν την ανάγκη. Τραγική είναι η κατάσταση όμως σε περιοχές όπου δεν υπάρχουν καθόλου ιατροδικαστές και είναι εκεί όπου πρέπει το κράτος να καλύψει το κενό κατά προτεραιότητα. Είμαστε ο μόνος κλάδος που δεν ζητάει προσλήψεις σε μεγάλα αστικά κέντρα. Το κόστος δε είναι μηδαμινό, δεδομένου ότι ήδη υπάρχουν οι εγκαταστάσεις στις δημόσιες δομές. Ο ιδιώτης μπορεί να προσφέρει υπηρεσίες μέχρι κάποιο σημείο. Δεν προβλέπονται, για παράδειγμα, ιατροδικαστικές διερευνήσεις για βίαιους θανάτους από ιδιώτες, οι νεκροτομές πρέπει να γίνονται από δημόσιους λειτουργούς.

Είναι επιτακτική η ανάγκη να υπάρχει ιατροδικαστής σε κάθε νομό. Σκεφθείτε, ότι αν κάποια κοπέλα βιαστεί στη Σάμο, θα πρέπει να μεταφερθεί άπλυτη, με τα ίδια ρούχα, στον Πειραιά, ένα ολόκληρο ταξίδι ωρών, προκειμένου να εξεταστεί. Καταλαβαίνετε τι σημαίνει αυτό σε σωματικό και ψυχολογικό επίπεδο. Εκεί πρέπει να συμβάλει το κράτος.

Πηγή: ΙΑΣΠΙΣ

Η πληροφορία της ημέρας

» Η πρώτη ιατροδικαστική πράξη της Ιστορίας ήταν η νεκροψία του Ιουλιού Καίσαρα από τον Αντίσιο, που περιέγραψε 23 τραύματα από νύσσον και τέμνον όργανο και βρήκε το τραύμα που επέφερε τον θάνατο. Αντίθετα, η νεκροτομή του J.F. Kennedy υπήρξε μια κακότεχνη ιατροδικαστική πράξη. Συμμετείχαν 3 ιατροδικαστές, 3 ακτινολόγοι, 2 τεχνίτες και διήρκεσε 4 ώρες. Ωστόσο, δεν βρέθηκε η πύλη εξόδου της δεύτερης βολίδας! Οι σπριγές της νεκροτομής καταστράφηκαν και δεν αναφέρθηκαν στην τελική έκθεση τέσσερα συστήματα του οργανισμού.

Είναι επιτακτική η ανάγκη να υπάρχει ιατροδικαστής σε κάθε νομό. Σκεφθείτε, ότι αν κάποια κοπέλα βιαστεί στη Σάμο, θα πρέπει να μεταφερθεί άπλυτη, με τα ίδια ρούχα, στον Πειραιά, ένα ολόκληρο ταξίδι ωρών, προκειμένου να εξεταστεί. Καταλαβαίνετε τι σημαίνει αυτό σε σωματικό και ψυχολογικό επίπεδο. Εκεί πρέπει να συμβάλει το κράτος

χουν οι εγκαταστάσεις στις δημόσιες δομές. Ο ιδιώτης μπορεί να προσφέρει υπηρεσίες μέχρι κάποιο σημείο. Δεν προβλέπονται, για παράδειγμα, ιατροδικαστικές διερευνήσεις για βίαιους θανάτους από ιδιώτες, οι νεκροτομές πρέπει να γίνονται από δημόσιους λειτουργούς.

Είναι επιτακτική η ανάγκη να υπάρχει ιατροδικαστής σε κάθε νομό. Σκεφθείτε, ότι αν κάποια κοπέλα βιαστεί στη Σάμο, θα πρέπει να μεταφερθεί άπλυτη, με τα ίδια ρούχα, στον Πειραιά, ένα ολόκληρο ταξίδι ωρών, προκειμένου να εξεταστεί. Καταλαβαίνετε τι σημαίνει αυτό σε σωματικό και ψυχολογικό επίπεδο. Εκεί πρέπει να συμβάλει το κράτος.

Αναλογισθείτε μια γυναίκα θύμα ενδοοικογενειακής βίας, που βρίσκεται σε οικονομική ομηρεία και εξάρτηση από τον σύζυγό της και θέλει να προχωρήσει σε καταγγελία. Είναι τραγικά τα περιστατικά που βλέπουμε κάθε μέρα και ακόμη και για τα δυστυχήματα τα κόστη είναι φοβερά. Μια μεταφορά, μαζί με τη διαμονή οικείων προσώπων του θύματος σε ξενοδοχείο, μπορεί να στοιχίσει πάνω από 1.000 ευρώ. Μιλάμε για τεράστιο οικονομικό και ψυχικό κόστος.

Ζητήματα νομιμότητας έχουν προκύψει και στις πιστοποιήσεις προσφύγων που χάνουν τη ζωή τους στις ελληνικές θάλασσες.

Δυστυχώς, σε απομακρυσμένα μέρη γίνονται παρατύπως ιατροδικαστικές πράξεις από μη ειδικούς. Συνήθως χρησιμοποιούνται χειρουργοί χωρίς εκπαίδευση στο συγκεκριμένο θέμα. Χαρακτηριστικό είναι ότι για τη λήψη ειδικότητας χειρουργού δεν πραγματοποιείται καμία απολύτως νεκροτομή και συγκεκριμένα έχει συνδεθεί από τις δημόσιες αρχές η χειρουργική πράξη με το νυστέρι. Το τελευταίο διάστημα, στη Σάμο, έγιναν πολλές νεκροτομές από χειρουργό και διαμαρτυρήθηκαν ιατρικοί σύλλογοι.

Οι θάνατοι εντός ύδατος εξ ορισμού από την ιατρική επιστήμη ορίζονται ως βίαιοι και απαιτείται ιατροδικαστική διερεύνηση. Αν βρούμε νεκρό έναν άνθρωπο στο νερό, δεν σημαίνει ότι πνίγηκε. Μπορεί κάποιος να τον έπνιξε, να τον οδήγησε στον θάνατο και να τον πέταξε στο νερό σε δεύτερο χρόνο ή να υπάρχει άλλη παθολογική αιτία. Επίσης πρέπει να καθορίζεται ο χρόνος του θανάτου, είτε για αστικούς λόγους, όπως η μεταφορά κληρονομικών δικαιωμάτων, είτε για ποινικούς, ώστε να συνδέσουμε πότε έγινε η εγκληματική πράξη και να διερευνηθεί το έγκλημα με τον βέλτιστο τρόπο.

Ποιος μπορεί να απορρίψει την πιθανότητα, δίκτυα που εκμεταλλεύονται τους πρόσφυγες να ληστεύουν και να σκοτώνουν τους ανθρώπους κι έπειτα να τους πετούν στη θάλασσα γνωρίζοντας ότι θα δώσουμε πιστοποίηση πνιγμού; Χρειάζεται άμεση ανταπόκριση από το υπουργείο, ώστε να τοποθετηθούν ιατροδικαστές στις περιοχές όπου παρουσιάζεται με μεγαλύτερη ένταση το μεταναστευτικό ζήτημα.